

Η παρισινή Μπιεννάλε Νέων χωρίς

έλληνική συμμετοχή

Η έκθεση - ένα από τα σημαντικότερα εικαστικά διεθνή γεγονότα - παρουσιάζει την σύγχρονη

πρωτοποριακή έρευνα των νέων καλλιτεχνών.

Η εφετινή προσφορά της θέτει και πάλι πλήθος ερωτήματα, στα όποια οι απαντήσεις θα έλθουν αργότερα, σε πέντε, ίσως και δέκα χρόνια...

Νέοι καλλιτέχνες - 125 τον αριθμό - απ' όλο τον κόσμο, κυρίως όμως από τον δυτικό μετέχουν στην φετινή 9η Μπιεννάλε του Παρισιού, που άνοιξε προ ημερών. Η εργασία τους παρουσιάζεται σε τρία μουσεία: Το Έθνικ Μουσείο Μοντέρνας Τέχνης, το Μουσείο Μοντέρνας Τέχνης της πόλεως των Παρισίων και το Μουσείο Γκαλλιερά.

ΑΠΟ το σύνολο των έκθετων: 20% είναι Άμερικανοί, 11% Γάλλοι, 13% Βρεταννοί, 10% Έλβετοί, 10% Ολλανδοί, 5% Ιταλοί, 10% Γερμανοί. Το υπόλοιπο 22% μοιράζεται ανάμεσα σε 19 χώρες!

Η Ελλάδα δεν αξιώθηκε ούτε μία θέση στο μίσημα αυτό. Το γιατί είναι ίσως εύκολονόητο (όπως εύκολονόητη είναι η παρουσία της Περσίας, της Τουρκίας, της Φινλανδίας, της Αιγύπτου και άλλων πολλών), δεν είναι, όμως, σκόπιμο να το αναλύσουμε τώρα και εδώ. Εύχόμαστε απλώς, παρόμοιες απουσίες να γίνουν αφορμή μελέτης από μέρους της σύγχρονης ελληνικής πρωτοπορίας, ώστε οι νέοι Έλληνες καλλιτέχνες να μη απουσιάζουν στο μέλλον από τέτοιες εκδηλώσεις.

Η Μπιεννάλε του Παρισιού έχει καθιερωθεί σαν ένα από τα σημαντικά γεγονότα της διεθνούς εικαστικής κίνησης. Σκοπός της είναι η παρουσίαση της σύγχρονης έρευνας την οποία πραγματοποιούν οι νέοι καλλιτέχνες στους διάφορους τομείς της τέχνης.

Στην φετινή έκθεση δεν εμφανίστηκαν νέες τάσεις, όπως π.χ. πριν τέσσερα χρόνια! Εφέτος, ο επισκέπτης διαπιστώνει την σπουδαιότητα των κινήσεων, όπως η έννοιολογική τέχνη ή η τέχνη της διαδικασίας (process art), που έγιναν γνωστά στο κοινό γύρω στα 1969 - 70.

Το 40% περίπου των έκθετων προσπαθεί να αναλύσει σύγχρονα πλαστικά, αισθητικά και θεωρητικά προβλήματα, με τα καθιερωμένα εκφραστικά μέσα ή υλικά όπως το χρώμα, ο μουσαμάς, πολλές φορές ακόμη και το τελλάρο. Η Μπιεννάλε αυτή επιβεβαιώνει μία τάση επιστροφής στην ζωγραφική. Μία ζωγραφική όμως που διδάσκεται σε πανεπιστήμια και που την χαρακτηρίζει επιστημονική μεθοδολογία, (το 70% των Άμερικανών έκθετων έχουν σπουδάσει σε πανεπιστήμια).

Η ζωγραφική αυτή είναι ή συνέχεια της τέχνης του Νιούμαν και του Ράινχαρτ στην Ευρώπη πρωτο-

εμφανίστηκε με την ομάδα "Support - Surface" (Υποδομή Έπιφάνεια) και πολλά από τα νέα στην ηλικία μέλη της έκθετον εδώ (50% της γαλλικής συμμετοχής). Η νέα αυτή τάση (πολλά ονόματα της έχουν δώσει, όπως "μετά μινιμαλιστική" - "μετά-ζωγραφική αφαίρεση" - "Ζωγραφική-Ζωγραφική" κ.α.) θα αποτελέσει σύμφωνα με έγκυρες πληροφορίες και ένα από τα κύρια τμήματα στην 9η έκθεση "Ντοκουμέντα" που θα γίνει στο Κάσσελ της Δ. Γερμανίας, το 1977.

Λείπει, εξ άλλου, για πρώτη φορά, η "πολιτικοποιημένη" τέχνη. Οι νέοι καλλιτέχνες, τουλάχιστον

στο έργο τους, δεν ασχολούνται με την πολιτική.

Άλλα χαρακτηριστικά της φετινής Μπιεννάλε είναι η χρησιμοποίηση της φωτογραφίας σαν εκφραστικό μέσο, ή χρησιμοποίηση του θίντεο ως μέσου καταγραφής συμβάντων (happenings), ή περιγραφή καθημερινών, υποκειμενικών ή μη, συγκινήσεων που έρχεται ως συνέχεια των "προσωπικών μυθολογιών" που είδαμε στην έκθεση "Ντοκουμέντα" και τέλος το body - art, (σωματική τέχνη) το land - art και η "έννοιολογική τέχνη".

Για πρώτη φορά επίσης συμμετέχει ή Κίνα σε μία καλλιτεχνική έκθεση του δυτικού κόσμου. Παρου-

σιάζει τα έργα των χωρικών της περιοχής του Χού - Σιάν, τα όποια καταλαμβάνουν ολόκληρο το μουσείο Γκαλλιερά. Μία σύγχρονη ζωφόρος που μάς εξιστορεί με μεγάλη απλότητα την ζωή στους κάμπους και τα χωριά της σύγχρονης Κίνας.

Η προσφορά της Μπιεννάλε του Παρισιού βασίζεται στο γεγονός ότι μάς τοποθετεί μπροστά σ' ένα πλήθος από ερωτήματα. Οι απαντήσεις θάρθουν αργότερα. Σε δύο, πέντε, ίσως και δέκα χρόνια...

Κάτι άλλο τέλος, χαρακτηριστικό, γι' αυτή την Μπιεννάλε: Η συμμετοχή των γυναικών σ' αυτό το 1975, "Έτος της Γυναίκας", φθάνει το 20%. Στην 8η ήταν μόλις 6%!

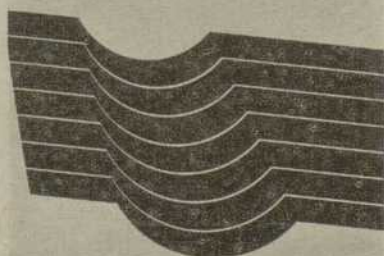

"Πρωτόγονος οικισμός" (κατοικία; τόπος λατρείας; τάφος;). Έργο του Τσάοζ Σίμοντς.

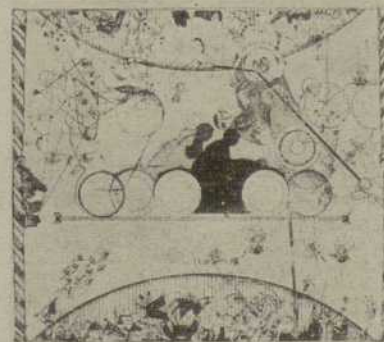

"Καρδιά" (1974): Έργο του Πιέρ Κέλλερ, στο Μουσείο Μοντέρνας Τέχνης της γαλλικής πρωτεύουσας.

Η Μπιεννάλε Χαρακτικής στην Λιουμπλιάνα

Σωσώ Κονταράτος: "Χωρίς τίτλο" (1974).

Γιώργος Κράλλης: "Εκδρομή" (1974).

"Χωρίς τίτλο" (άνω αριστερά) της Διοχάνη (1974). "Η θύελλα" (άνω δεξιά) της Άννας Κινδύνη (1974) και "Σύνθεση" (αριστερά) της Βάσως Κατράκη.

Η σημαντικότερη διεθνής έκθεση χαρακτικής είναι ή Μπιεννάλε, που γίνεται, όπως είναι γνωστό, στο Μουσείο Μοντέρνας Τέχνης της Λιουμπλιάνα. Στη φετινή Μπιεννάλε πήραν μέρος 401 καλλιτέχνες από 46 χώρες. Την Ελλάδα εκπροσώπησαν με ένα έργο ο καθένας οι καλλιτέχνες Διοχάνη, Βάσω Κατράκη, Άννα Κινδύνη, Σωσώ Κονταράτος και ο Γιώργος Κράλλης. Επταμελής επιτροπή, που την αποτελούσαν διευθυντάι μουσείων και τεχνοκρίτες εξη χωρών, απένειμε το Μέγα Βραβείο στον Άκίρα Ματσουμότο (Ιαπωνία) και Βραβεία στους Άντρέι Γιέμετς (Γιουγκοσλαβία) και Ρόν Κιτάι (Η.Π.Α.).